

Phát triển hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã góp phần xây dựng nông thôn mới

10:05 04/12/2025

Xây dựng nông thôn mới là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước, nhằm phát triển nông thôn toàn diện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân, hướng tới nông thôn hiện đại, xanh, bền vững.

Trong tiến trình đó, khu vực kinh tế tập thể, nòng cốt là các hợp tác xã (HTX) và liên hiệp hợp tác xã (LHHTX), ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong tổ chức sản xuất, liên kết thị trường và phát triển cộng đồng. Đến năm 2025, việc phát triển HTX và LHHTX được xác định là một trong những giải pháp then chốt góp phần thực hiện thành công Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới.

Chế biến sản phẩm xuất khẩu tại Hợp tác xã Hoàng Trà (tỉnh Ninh Bình)

Trước hết, HTX đóng vai trò nền tảng trong việc tổ chức lại sản xuất nông nghiệp theo hướng hàng hóa, hiện đại và bền vững. Thông qua HTX, nông dân được tập hợp, liên kết, hỗ trợ lẫn nhau về vốn, kỹ thuật, giống, vật tư đầu vào và tiêu thụ sản phẩm. Nhiều HTX đã chuyển mạnh sang mô hình sản xuất gắn với chuỗi giá trị, áp dụng quy trình sản xuất an toàn, VietGAP, hữu cơ, góp phần nâng cao chất lượng và giá trị nông sản. Đây là yếu tố quan trọng giúp các địa phương hoàn thành tiêu chí thu nhập, tổ chức sản xuất trong bộ tiêu chí nông thôn mới.

Bên cạnh đó, sự ra đời và phát triển của các LHHTX đã mở rộng quy mô liên kết, nâng cao năng lực cạnh tranh cho khu vực kinh tế tập thể. LHHTX là hình thức liên kết cao hơn giữa các HTX cùng ngành nghề hoặc liên ngành, giúp khắc phục hạn chế về quy mô nhỏ lẻ, manh mún của từng HTX đơn lẻ. Thông qua LHHTX, các HTX thành viên có điều kiện phối hợp trong sản xuất, chế biến, xây dựng thương hiệu, xúc tiến thương mại và mở rộng thị trường tiêu thụ trong và ngoài nước. Đây là bước đi quan trọng để nông sản Việt Nam tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị khu vực và toàn cầu, góp phần nâng cao thu nhập cho người dân nông thôn.

Không chỉ đóng góp về kinh tế, HTX và LHHTX còn có vai trò quan trọng trong phát triển xã hội và bảo vệ môi trường nông thôn. Hoạt động theo nguyên tắc tự nguyện, dân chủ, cùng có lợi, HTX góp phần củng cố tinh thần đoàn kết cộng đồng, phát huy vai trò chủ thể của người dân trong xây dựng nông thôn mới. Nhiều HTX, LHHTX đã tiên phong trong các mô hình sản xuất xanh, kinh tế tuần hoàn, sử dụng tiết kiệm tài nguyên, giảm phát thải, xử lý chất thải nông nghiệp, góp phần cải thiện môi trường sinh thái, xây dựng cảnh quan nông thôn sáng - xanh - sạch - đẹp.

Trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập kinh tế sâu rộng, HTX và LHHTX ngày càng thể hiện vai trò linh hoạt, sáng tạo. Nhiều đơn vị đã mạnh dạn ứng dụng công nghệ số trong quản lý, truy xuất nguồn gốc, bán hàng trên các nền tảng thương mại điện tử, qua đó mở rộng kênh tiêu thụ, giảm phụ thuộc vào thương lái truyền thống. Việc tham gia chương trình “Mỗi xã một sản phẩm” (OCOP) thông qua HTX và LHHTX cũng góp phần nâng cao giá trị sản phẩm đặc trưng vùng miền, tạo việc làm tại chỗ và thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn theo hướng đa dạng.

Để HTX và LHHTX thực sự trở thành động lực trong xây dựng nông thôn mới, vai trò hỗ trợ của Nhà nước và các tổ chức liên quan là hết sức quan trọng. Các cơ chế, chính sách về đất đai, tín dụng, khoa học - công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực cần tiếp tục được hoàn thiện, tạo điều kiện thuận lợi cho HTX và LHHTX phát

triển. Đồng thời, cần tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và người dân về vị trí, vai trò của kinh tế tập thể trong giai đoạn mới, khắc phục tư tưởng e ngại, hình thức trong phát triển HTX.

Bản thân các HTX và LHHTX cũng cần chủ động đổi mới tư duy, nâng cao năng lực quản trị, minh bạch tài chính, lấy hiệu quả kinh tế và lợi ích của thành viên làm mục tiêu trung tâm. Việc thu hút cán bộ trẻ, có trình độ, tâm huyết tham gia quản lý HTX, LHHTX sẽ là yếu tố quan trọng để nâng cao chất lượng hoạt động và khả năng thích ứng với yêu cầu phát triển hiện nay.

Có thể khẳng định, phát triển hợp tác xã và liên hiệp hợp tác xã không chỉ là giải pháp kinh tế, mà còn là giải pháp mang tính xã hội sâu sắc trong xây dựng nông thôn mới. Với sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị, sự chủ động, sáng tạo của các HTX và LHHTX, khu vực kinh tế tập thể sẽ tiếp tục phát huy vai trò nòng cốt, góp phần xây dựng nông thôn Việt Nam phát triển toàn diện, bền vững, giàu bản sắc và văn minh.

Hợp tác xã Nông nghiệp Tân Bình (Đồng Tháp) là một mô hình hợp tác xã tiêu biểu đóng góp rõ nét vào xây dựng nông thôn mới. HTX này không chỉ phát triển sản xuất theo chuỗi giá trị mà còn ứng dụng công nghệ 4.0, chuyển đổi số trong quản lý và sản xuất, thúc đẩy sản xuất sạch, nâng cao chất lượng sản phẩm nông nghiệp. Qua đó HTX tạo ra sản lượng lớn, đảm bảo tiêu chí thu nhập và tổ chức sản xuất hiệu quả, góp phần quan trọng vào thay đổi tư duy sản xuất nhỏ lẻ sang sản xuất hàng hóa tập trung, liên kết thị trường, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của người tiêu dùng. Mô hình của HTX Tân Bình được xem là hình mẫu để nhân rộng trong vùng và trên cả nước, nhấn mạnh vai trò của hợp tác xã trong phát triển kinh tế nông thôn và hiện thực hóa các tiêu chí của chương trình xây dựng nông thôn mới.

Kim Liên